

Het Steve Jobs Theater op de campus van Apple, in de stad Cupertino in de Amerikaanse staat Californië.

Belastingparadijs in de polder: Amerikaanse multinationals zijn dol op Nederland

Meer dan de helft van de Fortune 500-ondernemingen heeft een dochter-bv in Nederland

Marc van den Eerenbeemt, Robert Giebels

[De Volkskrant](#)

Blijf op de hoogte

Iedere week het belangrijkste sportnieuws en de mooiste sportverhalen in uw inbox? Schrijf u in voor onze gratis nieuwsbrief.

Nederland is nog steeds veruit de populairste fiscale vluchthaven voor Amerikaanse bedrijven. Van de vijfhonderd grootste ondernemingen in de Verenigde Staten heeft meer dan de helft een of meer dochterondernemingen in Nederland. Singapore, Hong kong, Luxemburg en Zwitserland zijn andere populaire vestigingslanden om belasting te ontwijken.

Dat blijkt uit het jaarlijkse onderzoek naar het gebruik van belastingparadijzen door de 'Fortune 500'-bedrijven van een aantal kritische organisaties, zoals het instituut voor fiscaal beleid ITEP en

de burgerorganisatie voor fiscale rechtvaardigheid CTJ. Volgens de organisaties gebruiken de multinationals hun dochterondernemingen vaak voor het ontwijken van belastingen.

Het wordt steeds duidelijker dat Nederland een spilfunctie vervult, met name voor moedermaatschappijen van multinationals

Eelke Heemskerk, onderzoeker van de Universiteit van Amsterdam (UvA)

Spilfunctie

'Nederland wordt internationaal steeds bekender als instrument voor belastingontwijking', zegt onderzoeker Matt Gardner van ITEP. 'Die bekendheid kan leiden tot kopieergedrag bij bedrijven, die ook een fiscale route via Nederland opzetten. Anderzijds zal het ook leiden tot meer druk op Nederland in de internationale discussie over de bestrijding van belastingontwijking.' De onderzoekers weten niet hoeveel vermogen of inkomsten de bedrijven naar Nederland precies hebben overgemaakt. 'Nederland wordt in ieder geval gebruikt als doorvoerpunt voor geld naar de echte belastingparadijzen, waar helemaal geen belasting meer wordt geheven.'

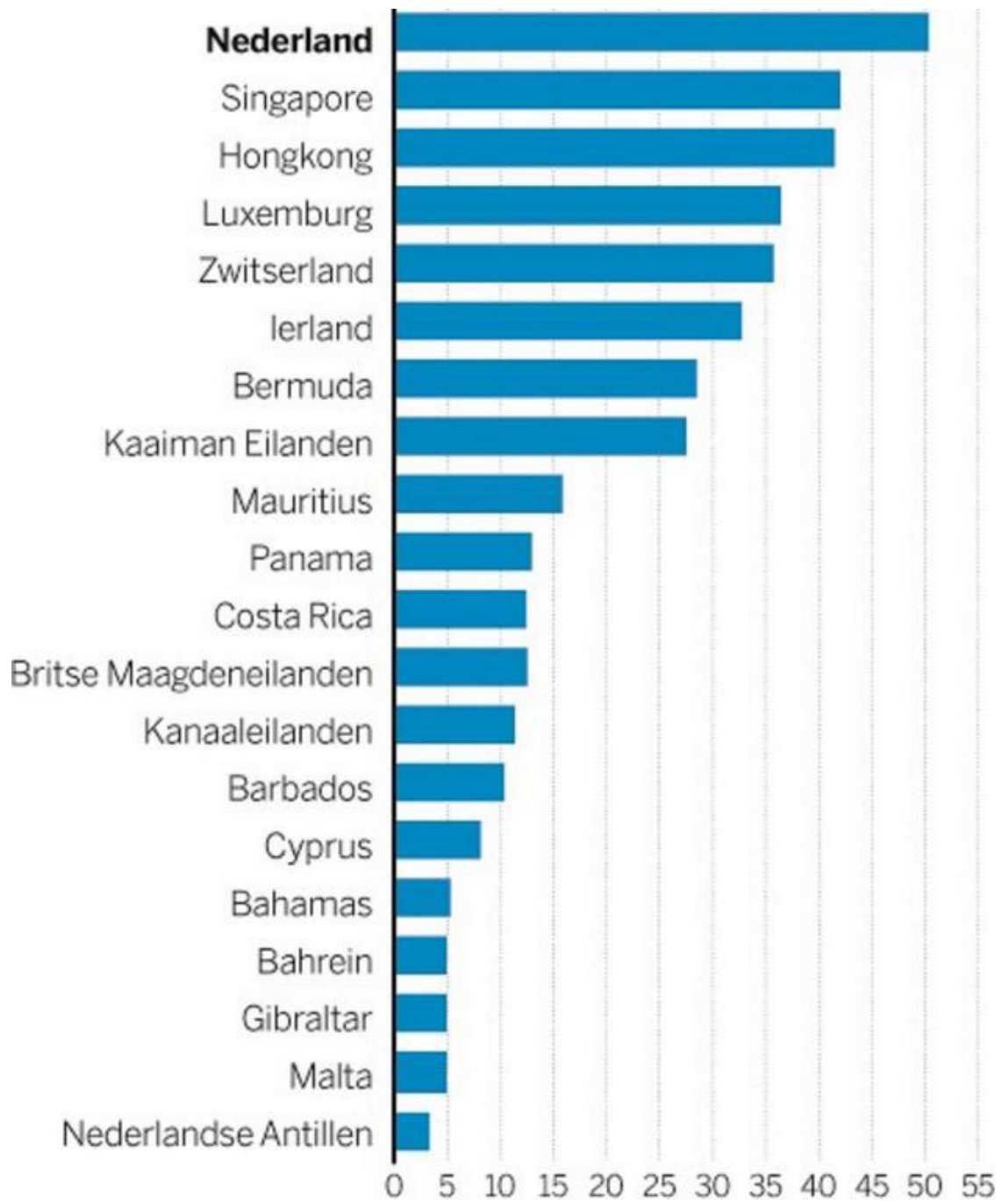
Het wordt steeds duidelijker dat Nederland een spilfunctie vervult, met name voor moedermaatschappijen van multinationals, zegt ook Eelke Heemskerk, onderzoeker van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Hij presenteerde in juli met zijn onderzoeksgroep Corpnet een wereldwijd onderzoek naar offshore belastingparadijzen. Nederland bleek met 23 procent van het totaalbedrag het populairste 'doorstroomland' voor geld richting belastingparadijzen als de Kaaiman Eilanden en Bermuda. Slechts vijf landen zijn verantwoordelijk voor 47 procent van de offshore-investeringen van multinationals richting belastingparadijzen.

Tekst gaat verder na de figuur.

BELASTINGPARADIJZEN

Hoeveel procent van de 500 grootste Amerikaanse ondernemingen heeft dochterondernemingen in Nederland, en andere fiscale toevluchtsoorden?

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

201017 © de Volkskrant - ib. Bron: Rapport Offshore Shell Games 2017, De Volkskrant

©

Regeerakkoord

Het nieuwe kabinet wil belastingontwijking, al dan niet onder druk van 'Brussel', zoveel mogelijk uitbannen. Uit het regeerakkoord: 'We richten ons op bedrijven die echt een toegevoegde waarde hebben in plaats van bedrijven die Nederland alleen als postbus gebruiken.' Tegelijk moet Nederland wel aantrekkelijker worden voor

buitenlandse bedrijven, zeker nu het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie stapt, vindt het komende kabinet van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie.

Brievenbusmaatschappijen - 'firma's die zich alleen op papier in Nederland vestigen om belastingvrij miljoenen te kunnen rondpompen', dixit regeerakkoord - wordt de wind uit de zeilen genomen. Zij moeten bronbelasting gaan betalen over royalty's en rente als die worden overgemaakt naar eigen vestigingen in belastingparadijzen. De belastinginkomsten van dit alles worden overigens geschat op o (nul).

Tegelijk zal De Nederlandsche Bank strenger toezien op de trustsector - de kantoren die de belastingconstructies doorgaans tamelijk kritiekloos voor de bedrijven verzinnen en opzetten. Daar horen meer sanctiemiddelen voor de centrale bank bij. Ook krijgt de Belastingdienst meer opsporingscapaciteit. Rutte III wil een internationale zwarte lijst van landen die belastingontwijking niet aanpakken. Multinationals moeten bovendien rapporteren wat ze in die landen doen en daar gewoon ter plaatse belasting over betalen.

Onder de noemer 'bevorderen vestigingsklimaat' verlaagt het nieuwe kabinet de winstbelasting ter waarde van 3,3 miljard en schaft het de dividendbelasting af, wat 1,4 miljard kost. Dat laatste gebeurt op instigatie van werkgeversclub VNO-NCW. Daar staat tegenover dat er 1,4 miljard terug de schatkist instroomt doordat buitenlandse bedrijven de rente die ze op hun leningen betalen niet meer mogen aftrekken van hun winst als het saldo van de betaalde en ontvangen rente meer is dan 30 procent van het bedrijfsresultaat. Die maatregel is afgedwongen door de Europese Unie.

UvA-wetenschapper Heemskerk noemt het afschaffen van de dividendbelasting juist een aanmoediging voor bedrijven om Nederland op te nemen in hun fiscaalvriendelijke structuren. 'Natuurlijk neem het kabinet zo'n maatregel omdat het bedrijven meer in Nederland wil laten investeren. Die investeringen groeien ook wel een beetje. Maar het schrappen van de dividendbelasting heeft voornamelijk fiscaal effect. Nederland speelt gewoon een hoofdrol in die fiscale structuren. En dat blijft zo.'

Amerikaans onderzoek

Uit het Amerikaanse onderzoek blijkt dat de 500 grootste Amerikaanse bedrijven gezamenlijk 43 procent van hun buitenlandse

inkomsten in slechts vijf kleine landen aangaven voor belastingheffing: Bermuda, Ierland, Luxemburg, Nederland en Zwitserland. In deze landen is echter slechts 4 procent van de buitenlandse werknemers actief. Ook slaat in die landen slechts 7 procent van hun buitenlandse investeringen neer. Slechts 14 procent van de bedrijfswinsten werd gerapporteerd in Australië, Canada, Groot-Brittannië, Duitsland en Mexico. Daar zijn de belastingen hoger, maar is wel 40 procent van hun buitenlandse werknemers actief.

De vijfhonderd bedrijven hebben gezamenlijk 2,2 biljoen euro winst geparkeerd in belastingparadijzen. Apple, Pfizer, Microsoft en General Electric nemen daarvan een kwart voor hun rekening.

President Trump heeft onlangs aangekondigd dat hij bedrijven wil overhalen dat geld naar de VS te halen en daar te investeren, onder meer door ruime halvering van de winstbelasting.

©